

**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА СЛУЖБА „ВОЕННО РАЗУЗНАВАНЕ“
ПРЕЗ 2020 Г.**

**СОФИЯ
март 2021 г.**

1908

Докладът за дейността на Служба „Военно разузнаване“ през 2020 г. е изготвен и предоставен за публикуване на страницата на Министерския съвет на основание чл. 22, ал. 5 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност.

В документа са посочени основните цели и акцентите в дейността на Службата, постигнатите резултати през изминалата година и приоритетните направления, към които ще бъдат насочени основните ѝ усилия през 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

<u>I. Увод</u>	4
<u>II. Глобална и регионална среда на сигурност</u>	5
<u>III. Добиваща дейност</u>	7
<u>IV. Информационно-аналитична дейност</u>	8
<u>V. Международно сътрудничество</u>	8
<u>1. Военнодипломатическа дейност</u>	8
<u>2. Сътрудничество с НАТО и ЕС</u>	9
<u>3. Сътрудничество с партньорски служби</u>	9
<u>VI. Осигуряване на дейността</u>	10
<u>VII. Приоритети в дейността през 2021 г.</u>	10

I. Увод

Дейността на Служба „Военно разузнаване“ (СВР, Службата) е организирана съгласно Закона за военното разузнаване, Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, Закона за отбраната и въоръжените сили на Р България, Правилника за устройството и дейността на Служба „Военно разузнаване“ и актове на министъра на отбраната и на директора на Службата.

Върху дейността на Службата се упражнява парламентарен, административен, финансов и съдебен контрол от предвидените в Конституцията и законите органи.

Службата: организира и води стратегическо разузнаване с използване на човешки ресурси и технически средства; обработва информацията, предоставена от разузнавателните структури в Българската армия (БА), НАТО и ЕС и от други партньорски служби; осъществява информационно осигуряване на дейностите на държавните институции в областта на сигурността и отбраната на страната; участва в организацията и осъществяването на военнодипломатическата дейност на Министерството на отбраната (МО); гарантира вътрешната сигурност и контраразузнавателното обезпечаване на оперативно-разузнавателната дейност; осъществява ресурсно осигуряване.

През 2020 г. усилията бяха насочени към: добиването и анализа на стратегическа разузнавателна информация, съобразена с националните и съюзните приоритети; наблюдението, ранното откриване и предупреждението за рисковете и заплахите за националната сигурност и колективната отбрана; предоставянето на разузнавателна информация за нуждите на планирането във въоръжените сили и за развитието на оперативни способности; осигуряването на разузнавателна информация в интерес на операциите и мисиите извън територията на страната с участието на български военни контингенти и отделни военнослужещи; планирането и координирането на разузнаването във въоръжените сили; развитието на информационно и оперативно сътрудничество с разузнавателните структури на НАТО и ЕС, с разузнавателните органи на страните членки и с партньорските служби.

II. Глобална и регионална среда на сигурност

През 2020 г. влияние върху глобалната среда на сигурност, силно засегната от пандемията от COVID-19, оказваха президентските избори в САЩ, възпирането на Иран в Близкия изток, разногласията в ОПЕК+, застоят в отношенията на САЩ и Китай, протестите за свободни избори в Беларус, противоречията в Източното Средиземноморие и др. Предприемането през първата половина на годината на нестандартни социални мерки в подкрепа на здравните системи рефлектира задържащо върху управленските политики и доведе до безпрецедентна обществена стагнация. През четвъртото тримесечие резултатите от изборите в САЩ и одобрението на ваксините очертаха предпоставки за динамизиране на международните отношения на двустранна и многостранна основа.

Черноморският регион продължи да е доминиран от стремежа на **Русия** за гарантиране на интересите ѝ на първостепенен фактор в системата на международните отношения. През 2020 г. проблемите бяха свързани с продължаващия с нисък интензитет конфликт в Източна Украйна, липсата на напредък в уреждането на „замразения“ конфликт в Приднестровието, статута на незаконно анексирания Крим и прилежащите му води, включително Азовско море. Противоречията между участниците в тристранните преговори относно последователността в изпълнението на Минските споразумения възпрепятстват преговорния процес и в Нормандски формат, както и уреждането на обстановката в Донбас. Успоредно с това нарастващите руски военни способности на полуостров Крим повишават рисковия потенциал на региона. Преднамерените действия на руските гранични власти по ограничаване на свободното преминаване на кораби през Керченския пролив затрудняват морските комуникации на Украйна. Готовността за използването на военни средства допълнително увеличава нестабилността, а пандемията мултиплицира съществуващи финансови и социално-икономически проблеми, с което създава предпоставки за вътрешнополитическа нестабилност.

В държавите от **Западните Балкани** водещи бяха усилията за интеграция в ЕС, върху които влияеха изборните процеси и необходимостта от преодоляване на негативните последици от COVID-19. С активното посредничество на международната общност се запази стремежът за уреждане на междудържавните проблеми посредством диалог. Продължиха обаче и опитите на външни фактори за манипулиране и насърчаване на националистически и антиевропейски нагласи.

Най-сериозно негативно въздействие върху средата на сигурност в **Южен Кавказ** оказва преминаването в „гореща“ фаза на Нагорнокарабахския кон-

фликт. Ескалирането отново индикира за сложността в препокриването на интереса на Москва и Анкара в конкурентни региони, но и за способността им да намират взаимноизгоден компромис. Понастоящем основните противоречия между *Армения* и *Азербайджан* се запазват и съхраняват характера на „замразен“ конфликт. Загубата на териториален контрол провокира нарастване на общественото недоволство в *Армения* и създаде предпоставки за възникване на политическа криза.

Блиският изток и Северна Африка останаха регионите с трайна нестабилност главно поради препокриването на стратегическия интерес на глобални и регионални фактори. Противопоставянето на влиянието на *Иран* запази висок кризисен потенциал и определи динамиката на конфликтите в *Сирия* и *Йемен* и повлия на стабилността в *Ливан* и *Ирак*. В *Либия* процесите продължиха да се влияят от застъпването на интересите в Източното Средиземноморие. Нормализирането на отношенията на *Израел* с *ОАЕ*, *Бахрейн*, *Судан* и *Мароко*, подкрепено от САЩ, е сред малкото дипломатически успехи през 2020 г.

В **Афганистан** усилията на Вашингтон доведоха до подписване на споразумение с Движението „Талибан“ за активизиране на мирния процес. Инициативите във вътрешен и международен план осигуриха започването на вътрешноафганистански мирен диалог. Същевременно стремежът на Движението да води преговорите от позиция на силата доведе до значително нарастване на бунтовническите нападения срещу държавни и военни цели и способства за активизиране на терористичната дейност на други местни и международни групировки. Това запази висок риска за сигурността на българския военен контингент.

Напрежението между ядрените държави **Пакистан** и **Индия** в Кашмир се запази. Исламабад не получи търсената подкрепа от голяма част от лидерите на ислямските държави срещу действията на Ню Делхи, което доведе до влошаване на традиционно добрите му отношения със Саудитска Арабия и прекратяване на саудитската финансова помощ. Това способства за задълбочаване на пакистанско-китайските връзки и засилване на икономическата зависимост от Китай.

Трайното дестабилизиране на региона запази високия брой на бежанците и вътрешно-разселените лица и стремежа към мигриране.

Определящи за политиката на **Китай** бяха мерките за икономическо възстановяване и търговските противоречия със САЩ. Централната власт продължи да предприема действия за ограничаване на демократичните свободи и автономията на Специалния административен район Хонконг посредством приемането на Закона за национална сигурност, което допълнително усложни диалога със САЩ и ЕС.

През 2020 г. икономическата ситуация в **КНДР** се влоши значително поради международната изолация и негативните последици върху земеделската продукция от лошите климатични условия. Това увеличи зависимостта от Китай до абсолютни стойности. Липсата на ангажираност на Вашингтон с преговорния процес по ядреното разоръжаване, поради обтегнатите отношения с Пекин, изостряше периодично войнстващата реторика на Пхенянь.

Енергийната сигурност остана ключов елемент от глобалната среда на сигурност. Мерките срещу пандемията повишиха несигурността на пазарите за въгледороди, веригите за доставка и изпълнението на енергийните проекти. В рамките на ОПЕК+ се изостри противопоставянето между Саудитска Арабия и Русия съответно поради позициите им „за“ и „против“ съкращаването на добива. Ниските цени на суровините стимулираха търговията с втечен природен газ и проектирането на нова инфраструктура. Успоредно с това санкциите на САЩ върху газопроводите „Северен поток - 2“ и „Турски поток“ бяха сред главните енергийни акценти на 2020 г. с дългосрочен ефект върху пазарите.

НАТО и **ЕС** продължават да са генератор на стабилност и оказват положително влияние върху протичащите в регионален и в глобален план процеси. Усилията приоритетно са насочени към противодействие на хибридните действия за ерозиране на единството и доверието между партньорите, включително по отношение на справянето с пандемията.

III. Добиваща дейност

Добиващата дейност се осъществяваше в съответствие с дългосрочните и годишните информационни задачи, допълнително постъпилите искания за разузнавателна информация и декларираните ангажименти в рамките на разузнавателните общности на НАТО и ЕС.

През 2020 г. СВР продължи да добива информация чрез изградените за целта способности самостоятелно или съвместно със структури на НАТО, ЕС и партньорски служби.

Усилията бяха насочени към устойчиво и гъвкаво управление на разузнавателните способности в съответствие с особеностите и измененията на средата на сигурност в зоните на разузнавателна отговорност и интерес чрез: оптимизирането, създаването на нови, ротацията и/или прегрупирането на действащи органи за разузнаване, включително за осигуряване на разузнавателна поддръжка на операции и мисии на ООН, НАТО и ЕС с участието на български военни контингенти; обективна оценка, надеждно ръководство и целево разширяване на

източниците в регионите от интерес за националната и колективната сигурност; поддържането в непрекъснат режим на работа и надграждането на системата за електронно разузнаване; усъвършенстването на способностите за разузнаване чрез изображения; оптимизирането на сътрудничеството с партньорски служби в рамките на съвместни специални операции.

Приоритетно направление в дейността на разузнавателните органи продължи да е изпълнението на задачи, свързани с противодействието на асиметричните, хибридните и други транснационални рискове и заплахи за националната сигурност и колективната отбрана и военните ни контингенти, участващи в операции и мисии извън територията на страната, обекти и граждани зад граница.

IV. Информационно-аналитична дейност

Анализът на данните показва, че през 2020 г. мониторингът на обстановката в зоните на разузнавателна отговорност и интерес съответства в значителна степен на развитието на средата на сигурност. Прецизното дефиниране на потребностите от информация е предпоставка за повишаване на качеството на разузнавателния продукт.

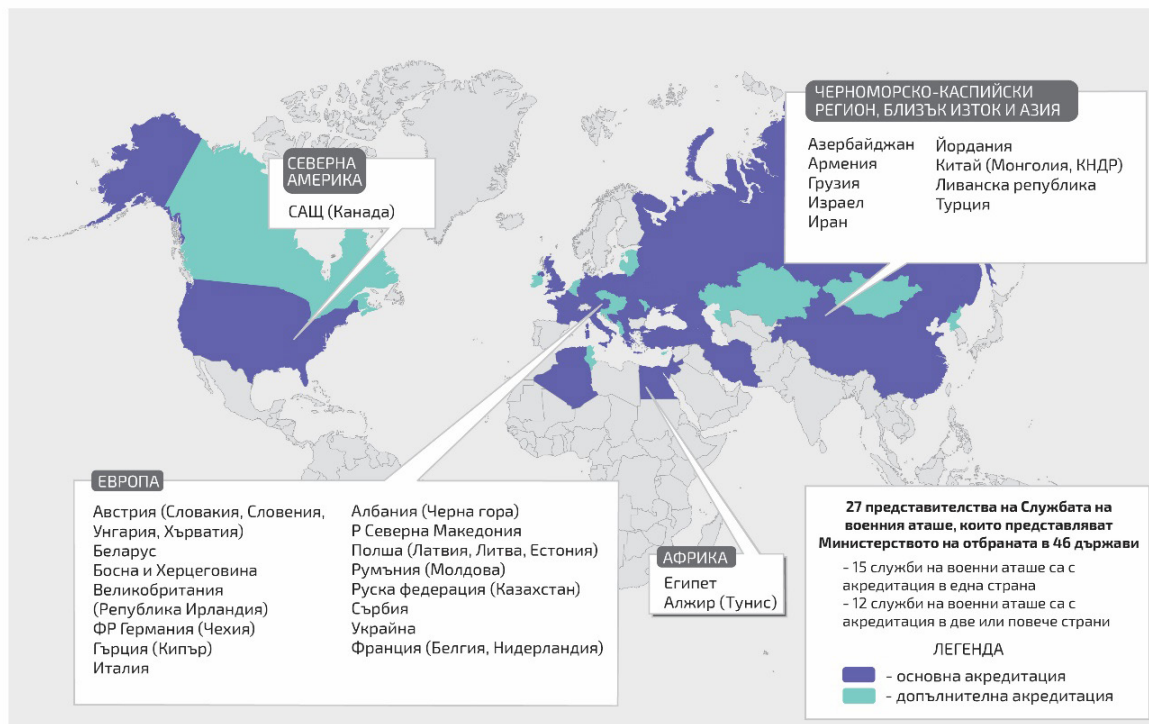
Управлението и контрола на процесите на планиране, организиране и водене на разузнаването във въоръжените сили бяха свързани главно с: прилагане на система за планиране, координиране и отчитане на дейността на разузнавателните структури в Българската армия; осъществяване на информационно осигуряване и разузнавателна поддръжка на Съвместното командване на силите, командванията на видовете въоръжени сили и Съвместното командване на специалните операции, както и на подчинените им военни формирования; интензифициране на процесите, в контекста на Стратегическия преглед на отбраната, по реализация на Инициативата на НАТО за съвместно многокомпонентно разузнаване и наблюдение във въоръжените сили на Р България.

V. Международно сътрудничество

1. Военнодипломатическа дейност

През годината Службите на военния аташе (СлВА) към задграничните представителства на Р България работиха в ограничителните условия на епидемичната обстановка, което наложи голяма част от залегналите в двустранните планове и програми мероприятия по военното сътрудничество да бъдат препланирани за 2021 г.

Министерството на отбраната осъществява военнодипломатическа дейност чрез **27** представителства на СлВА, акредитирани в **46** държави (диаграма 1).

Диаграма 1. Представителства на СлВА

2. Сътрудничество с НАТО и ЕС

През годината СВР участва активно в дейността на военните разузнавателни структури на НАТО и ЕС. В съответствие с пандемичните реалности успя да приключи успешно ротационното председателство на Комитета на НАТО по военно разузнаване (Military Intelligence Committee, MIC). Национални представители от СВР се включиха в работата на комитети, бордове и работни групи на НАТО, с което допринесоха за дейността по приоритетни проекти за повишаване на колективните разузнавателни способности и изграждане на нови.

3. Сътрудничество с партньорски служби

През 2020 г. епидемичната обстановка оказва ограничено негативно влияние върху обхвата на оперативното сътрудничество с партньорските служби. Налице е незначителен спад в мероприятията по реализиране на съвместни специални операции за добиване и обмен на разузнавателна информация за обекти и фактори в конфликтни региони, пораждащи асиметрични или конвенционални рискове и заплахи.

VI. Осигуряване на дейността

Усилията на осигуряващите структури в СВР бяха насочени към прилагането на интегриран системен подход за ефективно управление на ресурсите.

Планирани и проведени бяха мероприятия за гарантиране на вътрешната сигурност и контраразузнавателното обезпечаване на оперативно-разузнавателната дейност. Основните усилия бяха насочени към осигуряване на дейността на добиващите органи и създаване, натрупване и ефективно използване на базата данни по контраразузнаване. Добиваната информация при изпълнението на поставените задачи по контраразузнавателно обезпечаване на оперативно-разузнавателната дейност на СВР беше своевременно анализирана, оценявана и използвана от добиващите структури.

Дейността по сигурността и защитата на класифицираната информация през годината беше фокусирана върху: недопускане на нерегламентиран достъп до класифицирана информация; защита на създаваната, обработваната, предоставяната и съхраняваната класифицирана информация; ефективно планиране, организиране и провеждане на специализирана подготовка на служителите в областта на сигурността и защитата на класифицираната информация; осигуряване на охраната и пропускателния режим в обектите на СВР.

През 2020 г. комуникационните и информационните системи на СВР осигуриха непрекъснати, надеждни и защитени комуникационни и информационни услуги за управление на структурите и органите на Службата. Надеждно функционираха системите за обмен на информация с комуникационните и информационните системи на държавните структури и органи от системата за национална сигурност и разузнавателните структури на НАТО и ЕС.

VII. Приоритети в дейността през 2021 г.

През 2021 г. основен приоритет остава мониторингът на средата на сигурност с цел ранно откриване и предупреждение за рисковете и заплахите за националната и колективната сигурност.

Усилията ще бъдат насочени към: своевременно осигуряване с качествен информационно-аналитичен продукт на държавното и военното ръководство на Р България при планиране и провеждане на националните политики в сферата на сигурността, отбраната и външните отношения; подпомагане реализирането на националните приоритети в областта на отбраната и изпълнение на ангажиментите на страната в НАТО и ЕС; планиране, управление и координиране на разузнавателния процес във въоръжените сили; надеждно и комплексно контраразузнава-

телно обезпечаване на оперативно-разузнавателната дейност и осигуряване на вътрешната сигурност на СВР; ефективно ресурсно осигуряване на дейностите; гарантиране на прозрачност и отчетност в работата; недопускане на условия за възникване на корупция и конфликт на интереси; осъществяване на административен и финансов контрол.

И.Д. ДИРЕКТОР НА СЛУЖБА „ВОЕННО РАЗУЗНАВАНЕ“
ПОЛКОВНИК (п) БЕЛКО АТАНАСОВ

08.03.2021 г.